

INFORMACE O VYDANÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISECH, ČLÁNCÍCH A PUBLIKACÍCH

SBÍRKA ZÁKONŮ 2000

Částka 2 - čís. 4

Nařízení vlády k provedení zákona o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech. Účinnost od 1.3. 2000.

Částka 8 - čís. 23

Zákon, kterým se mění zákon č. 266/1994 Sb., o dráhách. Působnosti obecných stavebních úřadů se týká zejména doplnění § 5 odst. 2, kde se za slovo "stavby" vkládají včetně poznámky pod čarou č. 1b) slova "a zařízení" ^{1b)}. Účinnost od 1.4.2000.

Částka 10 - čís. 28

Zákon, kterým se mění zákon č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 1.6.2000.

Částka 10 - čís. 29

Zákon o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách). Působnosti stavebních úřadů se týká § 47, jímž se mění ustanovení § 24 odst. 2 a § 27 odst. 3 správního řádu. Účinnost od 1.7.2000.

Částka 11 - čís. 30

Zákon, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Ke změně dochází též u ustanovení v oblasti správního soudnictví (§ 244 a násl.). Účinnost od 1.1.2001.

Částka 14 - čís. 37

Zákon, kterým se mění zákon č. 125/1997 Sb., o odpadech, ve znění zákona č. 167/1998 Sb. Účinnost od 29.2.2000.

VĚSTNÍK MMR

(stálá příloha odborného periodika Obec a finance)

Číslo 1/2000

Územní plánování a stavební řád:

- Stanovisko Pozemkového fondu ČR k aplikaci některých ustanovení zákona o prodeji půdy.
- K charakteru reklamních nápisů a kreseb na stavbách z hlediska stavebního zákona.
- K postupu u nepovolených terénních úprav.
- Ke zřizování staveb a zařízení pro veřejnou mobilní telekomunikační síť podle normy GSM.
- K pojmu "jednoduchá stavba" z hlediska hloubky podzemního podlaží u staveb pro bydlení.

VĚSTNÍK MŽP

Částka 1/2000

Seznam obecně závazných právních předpisů, resortních předpisů, metodických pokynů, návodů a sdělení (na jednotlivých úsecích působnosti MŽP), platných k 1.1.2000.

Částka 2/2000

Doplnění Seznamu ... otištěného v částce 1/2000.

PRÁVNÍ RÁDCE

Číslo 2/2000

JUDr. Luboš Chalupa: Zajištění bytové náhrady. Autor, advokát, se zabývá právem dosavadního nájemce užívat byt po skončení nájemního poměru do zajištění odpovídající bytové náhrady. Seznamuje s vybranou judikaturou a podrobně rozebírá právní povahu práva na bydlení.

SOUDNÍ JUDIKATURA ve věcech správních

Z obsahu čísla 16 - 18/1999

- č. 542 (z rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 25.1.1999, čj. 7 A 8/96 - 28). Překážka litispendence v řízení podle správního řádu; týká se ustanovení § 18 odst. 2, § 65 a násl. správního řádu. Z rozsudku vyplývá:

Pokud žalobou napadená rozhodnutí byla správním orgánem vydána ve správním řízení (včetně řízení podle § 65 a násl. spr. ř.), jehož zahájení a průběhu bránila překážka litispendence, jde o vadu, k níž soud přihlíží z povinnosti úřední.

- č. 549 (z rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12.11.1998, čj. 30 Ca 1/98-26). Přerušení správního řízení pro předběžnou otázku; □ týká se ust. § 29 správního řádu. Z rozsudku vyplývá: ***Dokud neskončí řízení, v němž je řešena otázka, která je pro rozhodnutí správního orgánu otázkou předběžnou (§ 40 správního řádu), nemá správní orgán v řízení pokračovat, neboť překážky, pro které řízení přerušil, nepominuly.***
- č. 558 (z rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27.10.1999, čj. 30 Ca 5/99). Stavební zákon: přestupek nebo jiný správní delikt? Týká se § 106 odst. 2 písm. b) stavebního zákona. Z rozsudku vyplývá: ***Odpověď na otázku, zda má být stavebník jako fyzická osoba podnikající podle zvláštních předpisů postížena při porušení zájmů chráněných stavebním zákonem jako občan za přestupek podle § 105 stavebního zákona nebo jako podnikatel za správní delikt podle § 106 citovaného zákona, je třeba vždy hledat v tom, zda k porušení stavebního zákona došlo v souvislosti s podnikatelskou činností či nikoliv.***

VEŘEJNÁ SPRÁVA 2000

Číslo 4 (příloha)

Koncepce bytové politiky - pokračování z č. 2.

Číslo 7

Program poskytování státních půjček na opravy, modernizaci a rozšíření bytového fondu pro rok 2000.

Doc. JUDr. Milan Poljián, CSc., Právnická fakulta UP Olomouc: Zastupování ve správním řízení u správních orgánů.

Číslo 10

JUDr. Vladimír Novotný, vedoucí referátu vnitřních věcí OkÚ Český Krumlov: Dokazování ve správním přestupkovém řízení.

Pověřené obecní úřady (adresář, spojení, jména starostů a tajemníků), 1. část.

Číslo 11

JUDr. Pavla Schodelbauerová, odbor bytového práva a metodiky MMR: Problematika přechodu nájmu bytu (seznámení s podmínkami stanovenými v § 706 odst. 1 občanského zákoníku a s jejich posuzováním v praxi).

Pověřené obecní úřady, 2. část.

MODERNÍ OBEC

Číslo 2/2000

JUDr. Jiří Nesnídal: Dobré sousedské vztahy - zájem obce.

Autor charakterizuje některé problémy vyplývající z narušení vztahů mezi vlastníky sousedících nemovitostí, které bývají častou příčinou sporů, mnohdy se soudní dohrou (např. hluk, změny na stavbě či pozemku, imise, kořeny a větve, oplocení, vstupy na pozemky aj.). Zmiňuje ustanovení právních předpisů, které tuto problematiku upravují, a některé rozsudky soudů; zároveň autor naznačuje možnosti řešení takových sporů.

Obec a veřejné zakázky.

Na toto téma odpovídá Mgr. Josef Vedral z hlediska povinností, které vyplývají ze zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

STAVITEL

Číslo 1/2000

Právnícké minimum - stavební zákon XXXV. Další pokračování problematiky sankcí za přestupky/správní delikty na úseku výstavby. Oprava znění článku Stavební zákon XXXIII. V 11. Čísle Stavitele, roč. 1999.

Číslo 2/2000

Rostislav Gothard: Stavební výkopy.

Pohledy odborníka na bezpečnost práce při provádění stavebních prací (vyhláška č. 324/1990 Sb.).

Právnícké minimum - stavební zákon XXXVI. Dokončení problematiky sankcí za přestupky/správní delikty na úseku výstavby. Vyvlastnění, úvodní část.

NORMALIZACE

Od 1.11.1999 je v účinnosti ČSN 73 0580-1 Denní osvětlení budov - Část 1: Základní požadavky. Touto částí normy se nahrazuje ČSN 73 0580 z r. 1986.

PUBLIKACE

Druhé, aktualizované a doplněné vydání publikace "Sousedská práva" autorů J. Bičovského, M. Holuba a J. Wurstové vydalo nakladatelství LINDE, a.s. Praha.

INFORMACE A STANOVISKA

Atelier z hlediska stavebních předpisů.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu ze dne 7.3.2000 čj. K-98/00)

K dotazům na charakter atelieru z hlediska stavebních předpisů a charakter stavby, je-li atelier její součástí, nebo samostatnou stavbou, zaujal odbor stavebního řádu toto stanovisko:

Současná právní úprava, týkající se nebytových prostorů a místností (zákon č. 116/1990 Sb., o nájmu a podnájmu nebytových prostor, ve znění pozdějších předpisů, § 1) ve shodě s předchozí právní úpravou (zákon č. 111/1950 Sb.), vymezuje nebytové prostory jako místnosti nebo soubory místností, které jsou podle rozhodnutí stavebního úřadu určeny k jinému účelu než k bydlení. Nebytovými prostory nejsou příslušenství bytu ani společné prostory domu.

Z uvedené vyplývá, že označení "nebytový prostor" zahrnuje místnosti a prostory určené jednak k provozování výroby, obchodu a služeb, skladování, k výzkumu, kulturním a společenským účelům apod., jednak k jiným účelům - např. kanceláře, ordinace, ateliery, pokoje v ubytovacích zařízeních cestovního ruchu. Přitom atelier může sloužit např. jako dílna výtvarného umělce, studio uměleckého fotografa, pracoviště architekta.

Z hlediska vyhlášky č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu (dále jen OTP), je atelier pobytovou místností nebo prostorem (§ 3 písm. n/) bez ohledu, je-li z hlediska živnostenského zákona užíván jako provozovna nebo k umělecké činnosti v rámci výkonu svobodného povolání.

Pokud je atelier zřízen jako přístavba nebo stavební úprava (vestavba), je součástí budovy. Při zjišťování převažující funkce stavby (§ 3 písm. b/ OTP) nebo výměr podlahových ploch místností a prostorů určených k bydlení, resp. k jiným účelům (§ 3 písm. c/ OTP), jej nelze započítávat jako plochu určenou k bydlení. Např. přístavba velkého atelieru k rodinnému domu, která by měla podlahovou plochu větší než je stávající podlahová plocha místností a prostorů určených k bydlení, by způsobila ztrátu charakteru rodinného domu či stavby pro bydlení vůbec. Pak by se jednalo o polyfunkční - víceúčelovou budovu s atelierem a bytem, která nemá pojmové znaky stavby jednoduché (kromě případů, kdy by stavba měla jen jedno nadzemní podlaží a nepřekračovala by ani ostatní kritéria jednoduché stavby podle § 139b odst. 5 písm. c/ stavebního zákona).

Pokud by byl atelier samostatnou stavbou, mohl by být buď jednoduchou stavbou v rámci citovaného ustanovení stavebního zákona, nebo jednoúčelovou či polyfunkční stavbou ostatní.

Součinnost s Policií ČR, jako dotčeným orgánem státní správy, u reklamních zařízení.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu ze dne 28.2.2000 čj. K-39/00)

V návaznosti na "Upozornění stavebním úřadům na součinnost s orgány státní správy ve věcech pozemních komunikací a bezpečnosti a plynulosti silničního provozu", publikované ve Stavebně správní praxi č. 2/

1999, zaujal odbor stavebního řádu MMR toto stanovisko:

Podle ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 12/1997 Sb., o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, vykonává státní správu ve věcech bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích Ministerstvo vnitra a Policie ČR. Z tohoto ustanovení vyplývá, že Ministerstvo vnitra (u dálnic a rychlostních silnic) a okresní dopravní inspektorát (u ostatních komunikací) jsou dotčenými orgány státní správy v řízeních podle stavebního zákona, v nichž by mohl být dotčen veřejný zájem na bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. Při posuzování, zda takovýto veřejný zájem dotčen je, musí stavební úřad vzít v úvahu i ustanovení § 44 odst. 7 vyhl. č. 99/1989 Sb., o pravidlech provozu na pozemních komunikacích (pravidla silničního provozu), které stanoví, že v blízkosti silnice se nesmějí umísťovat takové věci, které by rozptylovaly pozornost účastníka silničního provozu. Přitom pojem "blízkost" nelze ztotožňovat se šířkou ochranného pásma pozemní komunikace. Silniční ochranná pásma jsou zřizována podle § 30 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích. Odstavec 2 tohoto ustanovení vymezuje, co se rozumí silničním ochranným pásmem "pro účely tohoto zákona". Bezpečnost a plynulost silničního provozu na pozemních komunikacích však není předmětem úpravy zákona o pozemních komunikacích, ale zákona o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích a předpisů vydaných na jeho základě. I orgány vykonávající státní správu podle těchto zákonů jsou odlišné. Podle zákona č. 13/1997 Sb. je to Ministerstvo dopravy a spojů, okresní úřady a obce, podle zákona č. 12/1997 Sb. je to Ministerstvo vnitra a Policie ČR.

Ohlásí-li stavebník v konkrétním případě podle § 71 odst. 4 stavebního zákona záměr provést reklamní zařízení mimo silniční ochranné pásmo, ale v blízkosti silnice (např. těsně za hranici jejího ochranného pásma), musí stavební úřad ve všech souvislostech daného případu posoudit možnost ohrožení bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, i zákaz stanovený v § 44 odst. 7 vyhlášky č. 99/1989 Sb. Pro objasnění této otázky často nezbude než stanovit, že zařízení lze provést jen na základě povolení. V řízení je pak dopravní inspektorát dotčeným orgánem státní správy, jehož úkolem je posoudit, zda navrhované zařízení je v takové blízkosti silnice, že by svými rozměry, charakterem a vzhledem mohlo rozptýlit pozornost účastníka silničního provozu. Pokud by zkonstatoval, že tomu tak je, nemohlo by být toto zařízení povoleno s ohledem na ustanovení § 44 odst. 7 vyhlášky č. 99/1989 Sb., která je sice právním předpisem nižší právní síly, ale je předpisem obecně závazným. Vydání povolujícího rozhodnutí by

v takovém případě bránilo i ustanovení § 126 odst. 1 stavebního zákona.

Při povolování reklamních zařízení v silničním ochranném pásmu je nutno postupovat podle § 31 zákona č. 13/1997 Sb. a podle § 71 odst. 4 stavebního zákona. S postupem podle těchto ustanovení byly stavební úřady seznámeny ve shora zmíněném "Upozornění...".

K sankčnímu postihu užívání stavby bez kolaudačního rozhodnutí nebo v rozporu s ním - § 106 odst. 3 písm. c) stavebního zákona

(ze stanoviska odboru stavebního řádu ze dne 8.12.1999 čj. K - 663/99)

Při uplatňování sankce za správní delikt podle § 106 odst. 3 písm. c) stavebního zákona mohou v praxi nastat různé situace, které by bylo nutné řešit samostatně. Tak zejména:

- a) Dá-li vlastník stavby smluvně stavbu nebo její část do užívání v rozporu s kolaudačním rozhodnutím, je postižitelný vlastník stavby, nikoli uživatel (nájemce), který má k užívání právní titul v nájemní smlouvě.
- b) Dá-li vlastník stavby smluvně stavbu nebo její část do užívání v souladu s kolaudačním rozhodnutím, ale uživatel (nájemce) ji užívá v rozporu s kolaudací a vlastník tomu účinně nebrání, je postižitelný jak vlastník stavby (umožní jiné osobě užívat stavbu ...) tak uživatel (užívá stavbu v rozporu s kolaudací, ačkoliv dle smlouvy věděl, že je zde rozpor s kolaudací).
- c) Dá-li vlastník stavby smluvně stavbu nebo její část do užívání v souladu s kolaudačním rozhodnutím, uživatel ji užívá v rozporu s kolaudací (a tudíž i v rozporu se smlouvou) a vlastník prokazatelně činí opatření k nápravě (např. žalobou u soudu, oznámením stavebnímu úřadu, výpovědí smlouvy), je postižitelný pouze uživatel. Vlastník nenaplnuje skutkovou podstatu "...umožní jiné osobě užívat...".

K postupu při zajišťování "bezbariérovosti" stavby ve stavebním řízení a uplatňování vyhlášky č. 174/1994 Sb.

(poznámky z aktivu konzultantů dne 17.11.1999 ve Žďáru n. Sázavou)

1. Rozsah a obsah projektové dokumentace ke stavebnímu řízení je stanoven v §18 vyhlášky č. 132/1998 Sb., tak, aby její textová a grafická část umožňovala řádné přezkoumání a posouzení navrhované stavby z hledisek předepsaných v § 62 odst. 1 stavebního zákona (dále jen SZ); nejde o realizační dokumentaci. Stanovená míra podrobnosti stavebních výkresů (zejména měřítko - zpravidla 1 : 100) neumožňuje zobrazit některé prvky, výrobky, díly a konstrukce do té míry, aby mohlo být kontrolováno dodržení všech požadavků vyhlášky č. 174/1994 Sb.

Tento stav je však vyvážen předepsaným obsahem souhrnné zprávy, která je součástí projektové dokumentace stavby. Podle § 18 odst. 1 písm. a) - bodů 1 a 7 vyhlášky č. 132/1998 Sb. z ní musí být dostatečně zřejmé m.j. navrhované použití stavebních materiálů z hlediska dodržení technických požadavků zabezpečujících užívání stavby osobami s omezenou schopností pohybu a orientace; dále musí obsahovat údaje o dodržení požadavků stanovených zvláštními předpisy, mezi něž patří i vyhláška č. 174/1994 Sb.

Pokud by projektová dokumentace, předložená ke stavebnímu řízení, neposkytovala dostatečný podklad pro posouzení navrhované stavby, je stavební úřad oprávněn vyzvat stavebníka, aby ji v nezbytném rozsahu doplnil nebo upravil (§ 60 odst. 1 SZ).

V jednotlivých (konkrétních) případech může stavební úřad podmínkami stavebního povolení uložit předložením podrobnější dokumentace ještě před zahájením stavby ke kontrole dodržení podmínek stanovených pro provedení stavby, popř. stanovit další požadavky (§ 20 odst. 2 písm. a) a násl. vyhlášky č. 132/1998 Sb. k dosažení "bezbariérovosti" stavby.

2. Ve stavebním řízení jsou podkladem rozhodnutí stavebního úřadu též různá vyjádření, stanoviska, posouzení, rozhodnutí, souhlasy a jiná opatření, která vydávají dotčené orgány státní správy (DOSS), spolupůsobící v řízení, podle zvláštních předpisů. Má-li takové opatření formu správního rozhodnutí (§ 46-47 zákona o správním řízení), stavební úřad jeho obsah nepřejímá do podmínek stavebního povolení, ani nemůže stanovit např. podmínku, že při provádění stavby musí být takové rozhodnutí dodrženo.

Naproti tomu požadavky (podmínky) DOSS pro realizaci stavby, obsažené v opatřeních, která nejsou správním rozhodnutím, musí stavební úřad zahrnout (převzít) do podmínek stavebního povolení. Není možné pouze na stanovisko DOSS odkázat a uložit jeho dodržení, byť specifikováním jeho čj. a data vydání. Plně to platí i pro vyjádření konzultantů z hlediska dodržení vyhlášky č. 174/1994 Sb.; jejich připomínky může stavební úřad uplatnit jen jako "své" podmínky pro provedení stavby.

3. Na řízení o povolení změny stavby před dokončením se podle § 68 odst. 2 SZ vztahují přiměřeně ustanovení o stavebním řízení. Odstavec 3 téhož paragrafu pak stanoví, že závaznou podmínkou pro povolení změny - u staveb občanského vybavení v částech určených pro užívání veřejností - je zajištění přístupu a užívání osobami s omezenou schopností pohybu a orientace.

K uvedené právní úpravě vedl především zvýšený zájem na tom, aby zejména stavby občanského

vybavení byly stavěny bezbariérově. Citované ustanovení o změnách staveb v průběhu jejich provádění (před dokončením) však nelze vykládat a aplikovat uzolovaně od ustanovení § 138a SZ, ve kterém je založena povinnost právnických a fyzických osob a správních orgánů postupovat m.j. při navrhování, projektování, povolování a realizaci staveb podle obecných technických požadavků na výstavbu a obecných technických požadavků zabezpečujících užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace.

Proto z uvedené dikce § 68 odst. 3 SZ nelze dovozovat, že u jiné stavby než stavby občanského vybavení povolené bezbariérově, by bylo možné podle § 68 SZ povolit takovou změnu, která by bez dalšího umožnila netrvat na podmínkách bezbariérového provedení stavby, stanovených ve stavebním povolení na základě § 60 odst. 3, § 62 odst. 1 písm.b) a § 66 SZ, a podle § 20 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 132/1998 Sb. Takový postup by mohl být v konkrétním případě považován za obcházení zákona.

K ustanovení § 38 stavebního zákona, v návaznosti na § 3 odst. 1 písm. e) vyhl. č. 132/1998 Sb.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu ze dne 13.3.2000 čj. K-718/99)

K dotazu v uvedené věci bylo sděleno:

Ustanovení § 3 odst. 1 písm. c) vyhl. č. 132/1998 Sb., které upravuje náležitosti návrhů na vydání územního rozhodnutí stanoví, že k návrhu na vydání rozhodnutí o umístění stavby, využití území a dělení nebo scelování pozemků se příkládá souhlas vlastníka pozemku, pokud nemá sám navrhovatel k pozemku vlastnické nebo jiné právo. Tyto náležitosti se nepřikládají, lze-li pro navrhovaný účel vyvlastnit.

Stavební zákon v § 38 stanoví, kdy lze vydat bez souhlasu vlastníka územní rozhodnutí o umístění stavby a územní rozhodnutí o využití území osobě, která nemá k pozemku vlastnické ani jiné právo. Je to tehdy, když je možné pro navrhovaný účel pozemek vyvlastnit (§ 108 odst. 2 stavebního zákona) nebo má-li se navrhovatel stát vlastníkem pozemku podle zvláštního předpisu (např. zák. č. 95/1999 Sb.).

Pro vydání územního rozhodnutí o dělení nebo scelení pozemků je tedy souhlas vlastníka nutný, nejde-li o případ, který lze pro navrhovaný účel vyvlastnit.

Jiná situace nastává, jde-li o územní rozhodnutí o ochranném pásmu, které by zasahovalo mimo pozemky navrhovatele a omezovalo výkon vlastnického práva dalších osob k jejich pozemkům a stavbám. Stavební zákon ani prováděcí předpisy neřeší, zda má

být v těchto případech opatřen souhlas vlastníků těchto věcí s omezením jejich vlastnického práva.

Rozhodování orgánů veřejné správy však musí respektovat i Listinu Základních práv a svobod, která je součástí ústavního pořádku České republiky (čl. 112 odst. 1 Ústavy). Podle čl. 11 odst. 1 Listiny, má vlastnické právo všech vlastníků stejný zákonný obsah a ochranu. Podle odstavce 4 vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva je možné jen ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu.

Pokud tedy nemá jít o nucené omezení vlastnického práva podmínkami rozhodnutí o ochranném pásmu, musí s jeho zřízením vlastník pozemku nebo stavby souhlasit. Jde-li o veřejný zájem, pak je podle § 108 odst. 2 písm. b) stavebního zákona pro vytvoření hygienických, bezpečnostních a jiných ochranných pásem možné (při splnění ostatních zákonem stanovených podmínek) vyvlastnit. Veřejný zájem na vyvlastnění je podle § 108 odst. 3 stavebního zákona nutné prokázat ve vyvlastňovacím řízení.

Ke zpětnému účinku zákona č. 83 1998 Sb. při ukládání sankcí.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu ze dne 14.3.2000 čj. K-38/00)

Podnikateli byla za delikt spáchaný v lednu 1998 uložena pokuta podle § 106 stavebního zákona ve výši, kterou umožňovaly až změny tohoto ustanovení provedené zákonem č. 83/1998 Sb., který nabyl účinnosti až dne 1.7.1998. K tomu odbor stavebního řádu zaujal toto stanovisko:

Nepřípustnost zpětné účinnosti (retroaktivity) právních norem je jedním z požadavků právní jistoty. V našem právu sice obecný zákaz retroaktivity zákonů vysloveně stanoven není, avšak jeho obecnou platnost je podle našeho názoru možné vyvodit z čl. 1 Ústavy ČR, a to z pojmu právního státu. Zákaz retroaktivity je třeba považovat za zásadní požadavek zákonnosti. Retroaktivita má totiž za následek, že v čase, kdy subjekt právně významně koná, nemůže znát jaké právní důsledky jeho chování vyvolá podle budoucího právního předpisu. Retroaktivita znamená vysokou právní nejistotu, je v rozporu s jedním ze základních principů právního státu, s ochranou důvěry občana v právo.

Z toho vyplývá jednak to, že uložit pokutu lze pouze za takové jednání, které bylo v době jeho spáchání (uskutečnění) pozitivním právem jako protiprávní označeno, jednak to, že sankci lze uložit jen do výše, kterou připouštěl zákon ve znění platném v době spáchání deliktu.